



centrum adiktologie

Psychiatrická klinika 1. lékařské fakulty a VFN
Univerzita Karlova v Praze
Ke Karlovu 11 / 120 00 Praha 2 / Česká republika
tel.: + 420 224 965 035 / fax: + 420 224 965 035
www.adiktologie.cz / info@adiktologie.cz

Tisková zpráva ke studii RUS-IDU-PHA: Potřeba zavedení účinných preventivních a léčebných opatření pro vysoce rizikovou populaci migrantů, injekčně užívajících drogy

pro tiskovou konferenci pořádanou o.s. Sananim 25. 6. 2008 vydává Centrum adiktologie PK 1. LF UK v Praze

embargo do 25. 6. 2008 10:00

Na podkladě zadání Magistrátu hlavního města Prahy a Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti (součást sekretariátu Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky) provedl tým Centra adiktologie Psychiatrické kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze terénní výzkum ve skryté populaci injekčních uživatelů drog ze zemí bývalého SSSR. Výzkum byl prováděn v období od června 2007 do února 2008 mezi uživateli drog na drogové scéně v Praze. Výsledky nasvědčují významnému zvýšení rizika šíření HIV a dalších nemocí přenosných krví a sexuálním stykem v Praze. Ukazuje se tedy naléhavá potřeba zavedení preventivních, léčebných a dalších intervencí, jež by dokázaly účinně zasáhnout tuto obtížně dostupnou a vysoce rizikovou skupinu uživatelů drog.

Studie se zúčastnilo 59 osob ze zemí bývalého Sovětského svazu, které v současnosti injekčně užívají drogy. Otestována byla i jedna žena-neuživatelka, partnerka osoby pozitivní na sledovanou infekci. Účastníci studie poskytli v pojezdne ambulanci žilní krev k testování na HIV a virové záněty jater typu B a C a podrobili se strukturovanému interview. Téměř dvě třetiny účastníků studie udávaly injekční užívání drog již v zemích bývalého SSSR, z nichž do ČR přišly.

Účastníci studie vykazují několikanásobně vyšší promořenost virovými infekčními chorobami, přenášenými krví, než je tomu u české (pražské) populace injekčních uživatelů drog. Výběrový vzorek byl poměrně malý, a proto na jeho podkladě nelze činit definitivní závěry; výsledky ale naznačují vysoký potenciál šíření krví přenosných nemocí ze zkoumané populace do populace českých uživatelů i neuživatelů drog.

Byly zjištěny 2 případy HIV pozitivních uživatelů drog (což znamená 3,5% promořenost, tedy o dva řády vyšší než je tomu u českých uživatelů drog).

Na virovou hepatitidu typu C bylo pozitivních 83 % účastníků studie; aktivní choroba a tedy riziko dalšího šíření byly prokázány u 66 % z nich - to představuje dvoj- resp. trojnásobné hodnoty oproti průměrným pražským / českým injekčním uživatelům drog. Mezi účastníky studie byla zjištěna i vysoká míra promořenosti virovou hepatitidou typu B.

Nejvýznamnějšími předpokladními faktory prodělaných virových infekcí, přenášených krví, bylo injekční užívání drog v zemích původu a zejména udávané sdílení injekčního náčiní v zemích původu účastníků studie. To nasvědčuje spíše „importu“ zjištěných infekcí než jejich získání až na území ČR.

Studie prokázala nižší míru sdílení jehel a stříkaček ve srovnání s českými uživateli, zato ale vysokou míru rizikového sexuálního chování, a mimořádně vysokou míru rizikového chování ve smyslu sdílení ostatních pomůcek používaných při injekční aplikaci (nabírání dávky ze společné nádoby,



používání společné vody pro rozpuštění dávky, kontakt s cizí krví při asistenci s aplikací jinému uživateli, apod.).

Výsledky studie tak svědčí pro hypotézu, že ruskojazyční injekční uživatelé drog na drogové scéně v Praze představují významné riziko pro veřejné zdraví, jež může při absenci preventivních opatření způsobit dramatické zvýšení výskytu HIV/AIDS a krví či pohlavním stykem přenosných virových hepatitid v ČR.

Na podkladě vlastních výsledků a zahraničních zkušeností tým studie v rámci souhrnné zprávy zadavatelům obrysově navrhl systémová (dlouhodobá) a akutní (okamžitě realizovatelná) opatření, jež mohou významně snížit riziko šíření infekcí od injekčních uživatelů drog z oblastí s vysokým výskytem těchto chorob do české uživatelské i obecné populace.

Tým pilotní studie zároveň považuje za nutné zintenzivnit výzkum v dané oblasti a rozšířit jej i na (sub)populace uživatelů drog dalších národnostních a etnických menšin, žijících v ČR.

Další informace poskytnou

- MUDr. Tomáš Zábranský, Ph.D., Centrum adiktologie PL 1. LF UK v Praze; tel. 224 965 100 nebo 603 451 103; e-mail twz@adiktologie.cz (vedoucí studie)
- MUDr. Viktor Mravčík, Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, tel. 296 153 391 nebo 724 192 017; e-mail: mravcik.viktor@vlada.cz (zástupce zadavatele)
- Mgr. Nina Janyšková, Oddělení protidrogové prevence Magistrátu hl. m. Prahy; tel. 236 002 831; e-mail Nina.Janyskova@cityofprague.cz (zástupkyně zadavatele)

Centrum adiktologie

Centrum adiktologie je multidisciplinárním odborným pracovištěm Psychiatrické kliniky 1. lékařské fakulty a VFN Univerzity Karlovy v Praze, jež se zaměřuje na studium užívání návykových látek a jeho následků, na studium činnosti, jež mohou vést k vytvoření závislého chování, a na nové přístupy v prevenci, léčbě a sociální reintegraci postižených. Jádrem činnosti Centra adiktologie zahrnují zejména tři oblasti: (i) vysokoškolská výuka, (ii) výzkum a vývoj a (iii) tvorba programu celoživotního vzdělávání pro profesionály v oboru. Činnost zahájilo 3. září 2005. Podrobnosti na <http://www.adiktologie.cz>.

Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti

Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti (NMS) je českým partnerem sítě REITOX, zřízené a podporované národními vládami a Evropskou unií s cílem monitorovat situaci v oblasti psychotropních látek, připravovat podklady pro kvalifikovaná politická rozhodnutí v této oblasti na národní i evropské úrovni a vyhodnocovat jejich účinnost. Bylo zřízeno v r. 2002 jako součást Úřadu vlády České republiky – sekretariátu Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky.

Více informací najdete na <http://ww.drogy-info.cz> a <http://drogovapolitika.vlada.cz>.

Magistrát hlavního města Prahy – protidrogová politika

V Praze je síť zařízení protidrogové prevence a léčebné péče systematicky budována už od počátku 90. let minulého století, a to v celé její šíři. Síť služeb zahrnuje spektrum od nízkoprahových kontaktních zařízení, terénních programů, středně- i dlouhodobé léčby a resocializace, ale i primární prevence užívání návykových látek v oblasti základního a středního školství a místních komunit.

Více informací o protidrogové politice hlavního města Prahy najdete na Informačním serveru Magistrátu hl. m. Prahy v sekci Odbory magistrátu / protidrogová politika (<http://magistrat.praha-mesto.cz/Urad/Odbory-magistratu/protidrogova-politika>)